

Gospodarka odpadami komunalnymi w województwie lubelskim w 2014 roku

Notatka sygnalna zawiera informacje o zebranych (wytworzonych) odpadach komunalnych na terenie województwa lubelskiego, ich strukturze oraz kierunkach zagospodarowania.

Zebrane odpady komunalne

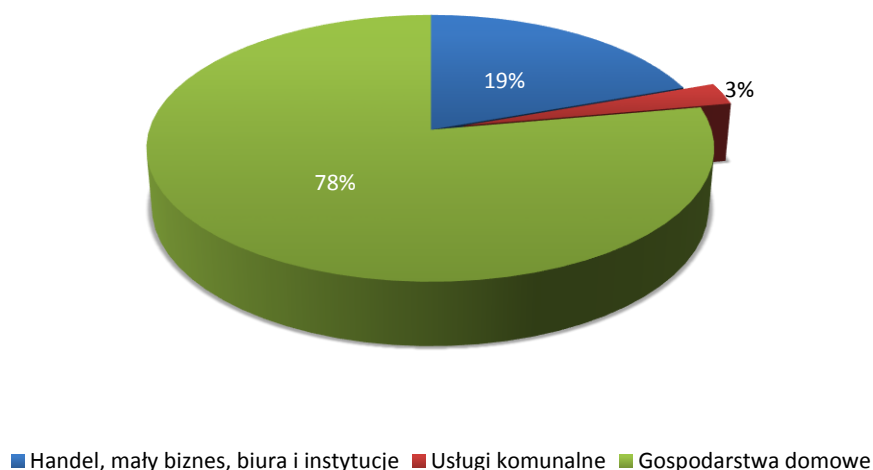
W województwie lubelskim w 2014 r. zostało zebranych 381,7 tys. ton odpadów komunalnych. W porównaniu z 2013 rokiem ilość zebranych odpadów komunalnych wzrosła o 9,6%. Ponad połowa z nich (59,9%) została zebrana przez firmy z sektora prywatnego, a dwie piąte (40,1 %) z sektora publicznego.

Tab. 1. Zebrane odpady komunalne w 2014 r.

Wyszczególnienie	Odpady zebrane (wytworzone)	
	w tys. ton	w kg na 1 mieszkańca
Polska	10330,4	269
Lubelskie	381,7	178

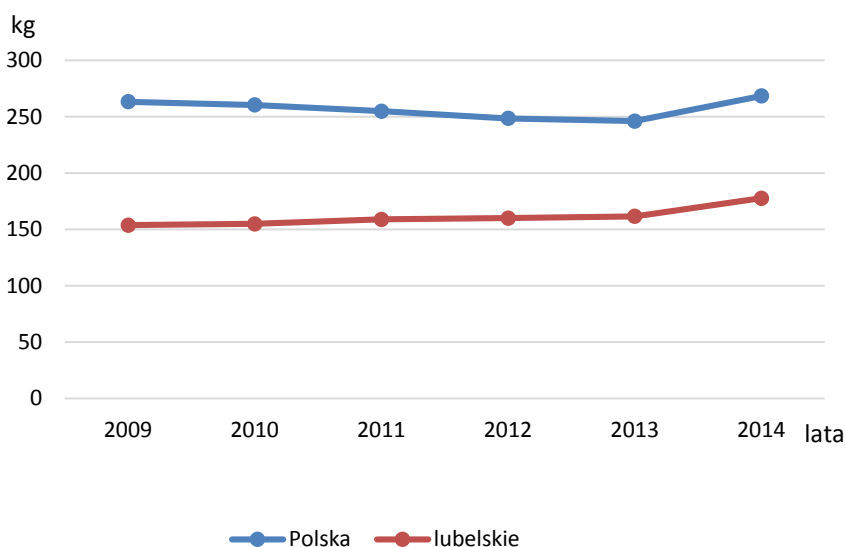
Struktura pochodzenia zebranych odpadów komunalnych w województwie lubelskim była zbliżona do ogólnokrajowej i kształtowała się na podobnym poziomie jak w 2013 r. Prawie cztery piąte zebranych odpadów komunalnych w województwie lubelskim (77%) pochodziło z gospodarstw domowych. W przeliczeniu na 1 mieszkańca tego typu odpadów zebrano 138 kg. Jest to wartość o 35,5% mniejsza niż średnia w Polsce. Kolejnym źródłem tworzenia odpadów komunalnych są handel, mały biznes, biura i instytucje. Łącznie ten sektor odpowiada za wygenerowanie ponad 19% odpadów. Natomiast odpady pochodzące z usług komunalnych (czyszczenie ulic, utrzymanie parków, cmentarzy) stanowiły 2,7% ogólnej ich masy. Do wzrostu liczby zebranych odpadów komunalnych w 2014 r. przyczyniły się głównie gospodarstwa domowe, z których zebrano o 12,4% więcej odpadów niż w 2013 roku.

Rys. 1. Źródła pochodzenia odpadów komunalnych w województwie lubelskim w 2014 r.

Ilość odpadów komunalnych, które w 2014 r. zebrano w województwie lubelskim była nieco wyższa niż w latach 2009-2013, w których utrzymywała się na poziomie 150 kg na 1 mieszkańca. W 2014 r. w Polsce zauważalny był również niewielki wzrost (o 3%) ilości odpadów komunalnych, zwłaszcza w porównaniu do 2009 r. (z 263 do 268 kg na 1 mieszkańca).

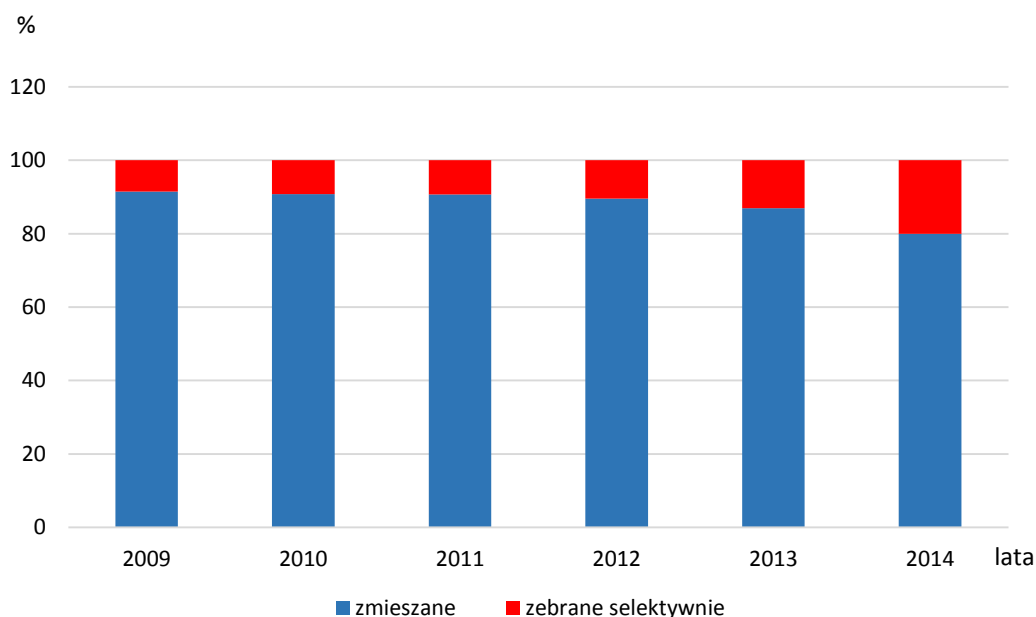
Rys. 2. Odpady komunalne zebrane na 1 mieszkańca

Porównując województwo lubelskie z innymi województwami można stwierdzić, że ilość zebranych odpadów komunalnych przypadających na 1 mieszkańca jest o ponad 13% większa niż w województwie świętokrzyskim, lecz o 47,5% mniejsza niż w województwie śląskim.

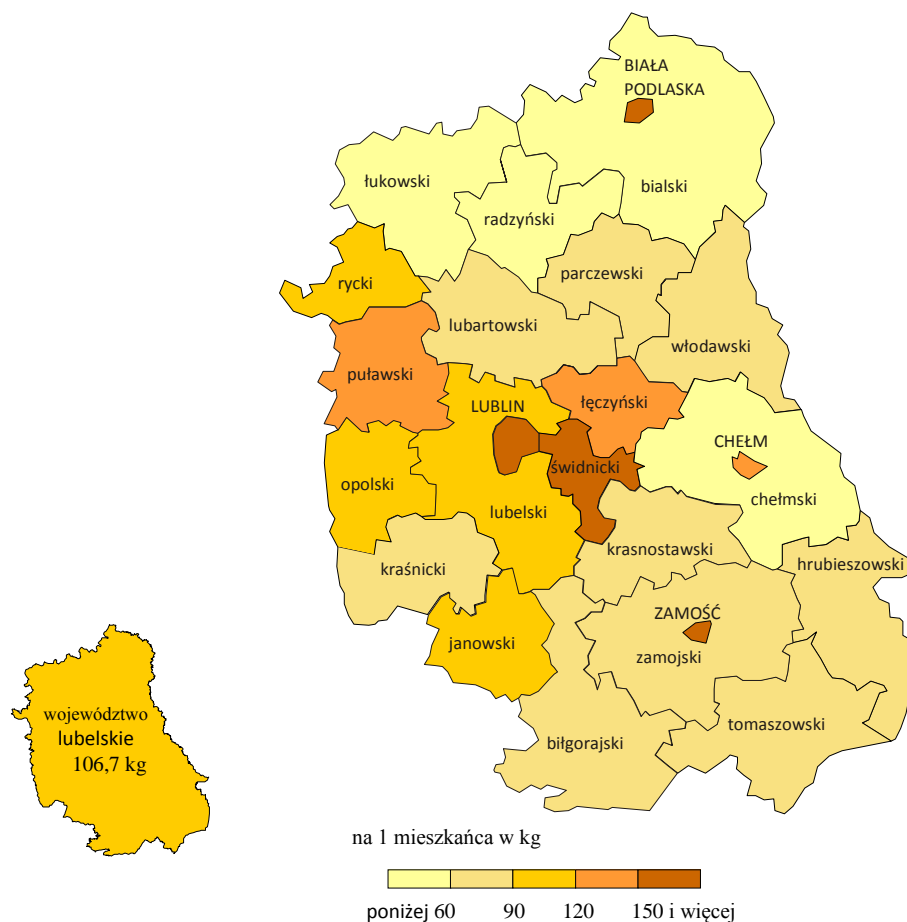
W województwie lubelskim w 2014 r. udział odpadów zmieszanych w ogólnej liczbie zebranych odpadów komunalnych był wysoki i wyniósł 80,0% (niemal zrównał się ze średnią krajową). W ostatnich latach można zauważyć pozytywne efekty polityki gospodarki odpadami. Powstawanie nowych sortowni i sukcesywne wprowadzanie pojemników do selektywnej zbiórki odpadów komunalnych spowodowało, że utrzymuje się spadek udziału ilości odpadów zebranych w sposób nieselektywny, który w latach 2009-2014 wyniósł 11,5 punktu procentowego.

Rys. 3. Struktura zebranych odpadów komunalnych według metod ich pozyskiwania w województwie lubelskim

W 2014 r. w województwie lubelskim zebrano 305,3 tys. ton zmieszanych odpadów komunalnych, tj. o 0,7% więcej niż w 2013 r. Masa odpadów zmieszanych zebranych z gospodarstw domowych wyniosła 229,7 tys. ton i stanowiła trzy czwarte ogólnej ich ilości (75,2%), przy czym w porównaniu z poprzednim rokiem zanotowano wzrost ich udziału o 1,8%. Najwięcej zmieszanych odpadów komunalnych z gospodarstw domowych w przeliczeniu na 1 mieszkańca zebrano w miastach: Biała Podlaska (202 kg), Zamość (174 kg) i Lublin (173 kg), podczas gdy najmniej w powiatach: chełmskim (49 kg), łukowskim (55 kg) i radzyńskim (55 kg).

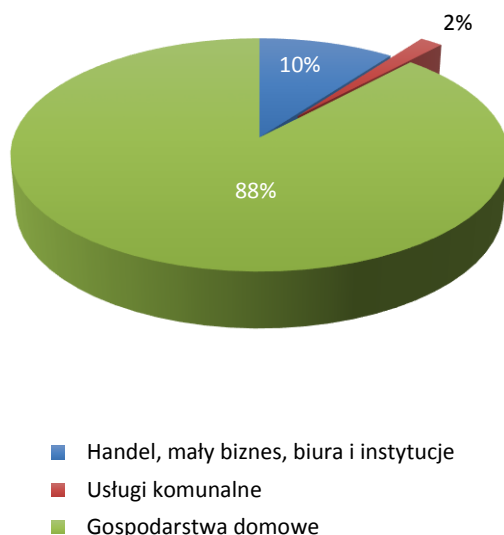
Rys. 4. Zmieszane odpady komunalne zebrane z gospodarstw domowych w województwie lubelskim w 2014 r.

Selektywna zbiórka odpadów

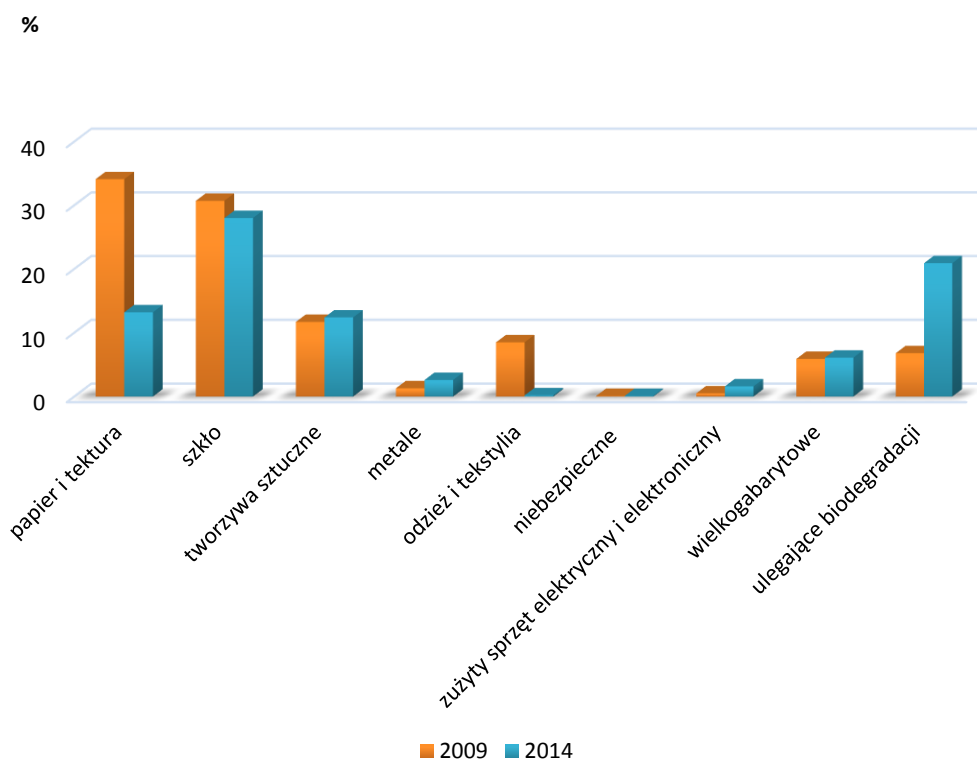
Udział odpadów zebranych selektywnie i wysegregowanych z frakcji suchej znacznie się zwiększył. Wpływ na taką sytuację miało wprowadzenie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. W 2014 r. w województwie lubelskim zebrano selektywnie i wysegregowano z frakcji suchej jedną piątą odpadów komunalnych (20%). Było to nieznacznie więcej niż średnio w kraju (19,8%) i stanowiło ponad 76 tys. ton. W porównaniu do 2013 r. ilość odpadów zebranych selektywnie wzrosła o 68,9%. Nadal dominującą rolę w pozyskiwaniu odpadów zebranych selektywnie z udziałem 88% miały gospodarstwa domowe. Znaczna zmiana nastąpiła w przypadku handlu, małego biznesu, biur i instytucji oraz usług komunalnych, gdzie odnotowano spadek udziału selektywnie zebranych odpadów odpowiednio o 2,5 p.proc. i 0,2 p.proc.

Rys. 5. Źródła pochodzenia odpadów komunalnych zebranych selektywnie w 2014 r.

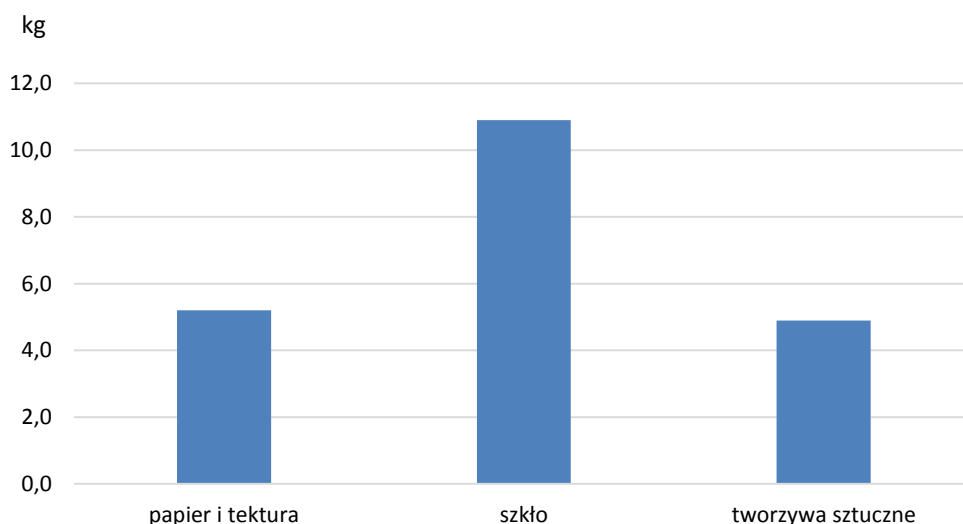
W okresie ostatnich pięciu lat ilość odpadów zebranych selektywnie w województwie lubelskim wzrosła ponad dwukrotnie, chociaż ich struktura nie uległa większym zmianom. Największą dynamiką wzrostu odznaczały się odpady biodegradowalne i zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny. Udział metali, odpadów wielkogabarytowych i odpadów niebezpiecznych w ogólnej ilości odpadów zebranych selektywnie utrzymywał się na podobnym poziomie. Odnotowano natomiast spadek udziału papieru i tektury w ogólnej ilości odpadów zebranych selektywnie (z 25,5% do 10,0%).

Rys. 6. Struktura selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w województwie lubelskim

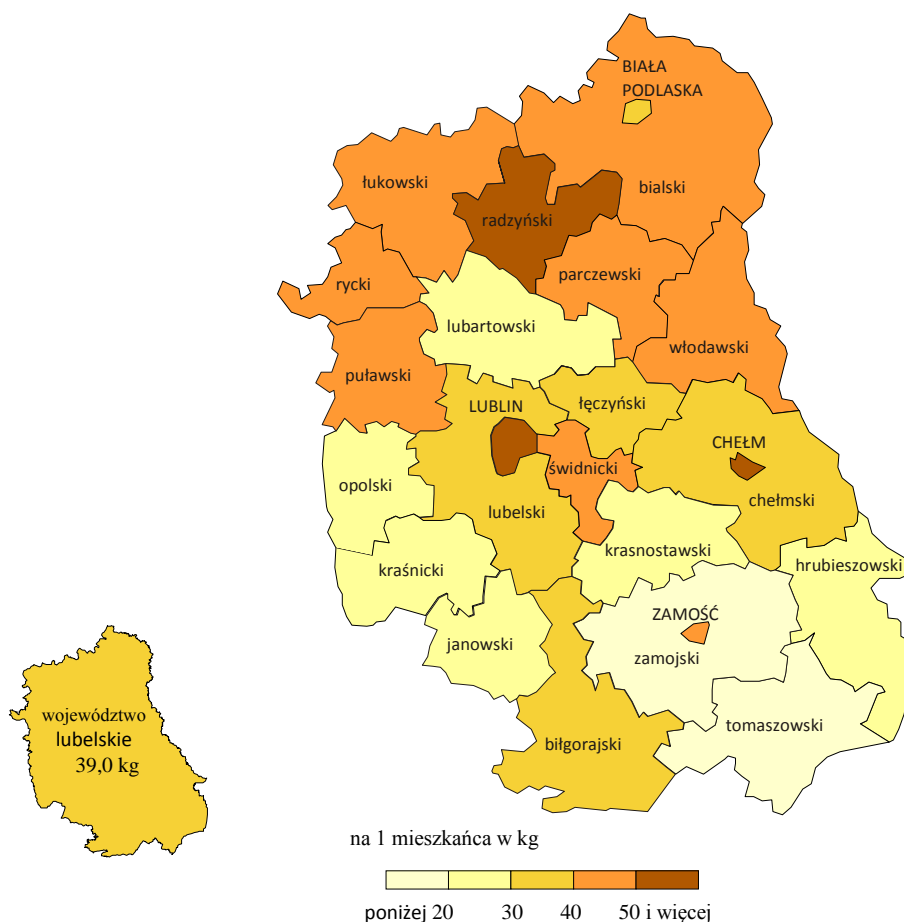
Ponad 84% z ogólnej ilości zebranych selektywnie odpadów komunalnych w województwie lubelskim zostało poddane recyklingowi, 10% trafiło na składowiska a 5,0% do termicznego przekształcania (spalania). Wskaźniki zagospodarowania wyselekcjonowanych odpadów komunalnych na Lubelszczyźnie były niższe niż w kraju, gdzie 91% tego typu odpadów poddano recyklingowi, 7% skierowano na składowiska a 1% poddano obróbce termicznej. Znaczącą część zebranych selektywnie odpadów stanowiły odpady biodegradowalne (28%), szkło (27%), tworzywa sztuczne (14%) oraz papier i tektura (11%).

**Rys. 7. Selektywna zbiórka odpadów komunalnych (podstawowe frakcje)
w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2014 r.**

W 2014 r. największym zaangażowaniem w selektywną zbiórkę odpadów charakteryzowali się mieszkańcy powiatu radzyńskiego oraz miast Lublina i Chełma, w których na jedną osobę przypadało odpowiednio: 62,8 kg, 56,4 kg, 50,5 kg selektywnie zebranych odpadów. Z kolei najmniejszym zaangażowaniem w selektywną zbiórkę odpadów odznaczyli się mieszkańcy powiatu zamojskiego i tomaszowskiego, którzy średnio zebrali tylko 17,1 kg i 18,4 kg. W selektywnej zbiórce szkła przodowali mieszkańcy powiatu parczewskiego i puławskiego, którzy średnio zebrali ponad 20 kg i 15,4 kg tego typu surowca, podczas gdy mieszkaniec powiatu tomaszowskiego 6,9 kg. Statystyczny mieszkaniec Zamościa zebrał najwięcej papieru i tektury oraz tworzyw sztucznych - odpowiednio 15,4 kg i 12 kg, a najmniej mieszkaniec Chełma - odpowiednio poniżej 1 kg i 2 kg.

Rys. 8. Odpady komunalne zebrane selektywnie w województwie lubelskim w 2014 r.

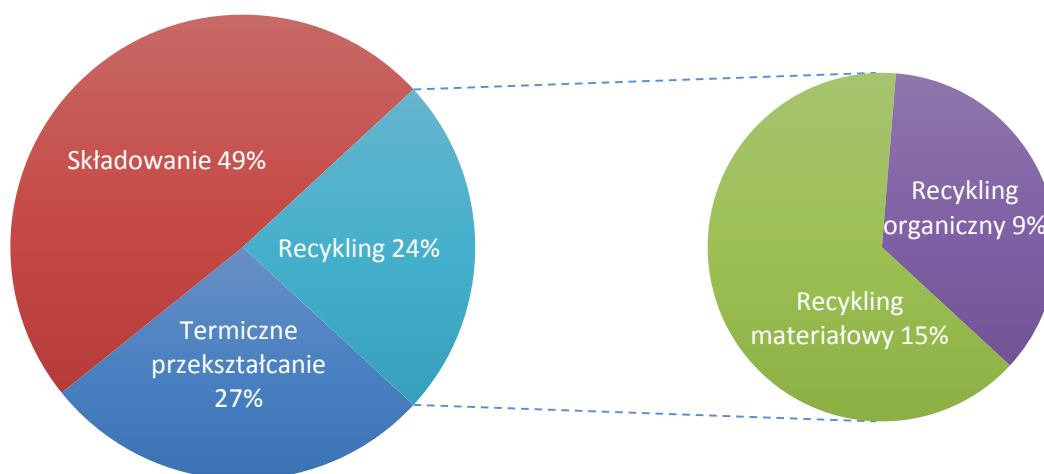
Składowiska odpadów komunalnych

Na koniec 2014 r. w województwie lubelskim roku funkcjonowało 50 czynnych składowisk przyjmujących odpady komunalne, o łącznej powierzchni 117 ha. W porównaniu do 2013 roku zamknięto 6 składowisk komunalnych, które zajmowały powierzchnię 5,1 ha. Na podstawie informacji uzyskanych od firm zarządzających składowiskami stwierdzono, że zamykano składowiska komunalne, które nie spełniały wymagań w zakresie ochrony środowiska. W 2014 r. było 37 składowisk z instalacją odgazowywania, z tego 31 z bezpośrednim ujściem gazu do atmosfery.

Pomimo nowelizacji ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, wciąż zbyt duża ilość odpadów zmieszanych i zebranych selektywnie trafiła na składowiska. Na zorganizowanych składowiskach w województwie lubelskim zdeponowano prawie połowę (48,9%) odpadów zebranych ogółem, czyli 186,7 tys. ton. Na uwagę zasługuje fakt, że udział zebranych zmieszanych odpadów komunalnych zdeponowanych na składowisku zmniejszył się o ponad 20 p.proc., podczas gdy w Polsce zmalał o 10,5p.proc. (z 63,1% do 52,6%). Termicznemu przekształceniu poddano 27,3% zebranych odpadów komunalnych, a recyklingowi 15,3%.

W województwie lubelskim w 2014 r. zmniejszyła się liczba „dzikich” wysypisk śmieci i na koniec roku było ich 149, z których prawie połowa (49,7%) zlokalizowana była na terenach miejskich. Spowodowane to było likwidacją 381 tego typu wysypisk, z których zebrano ponad 1087 ton odpadów, co stanowiło 2,3% ogółu odpadów zebranych w kraju. Najwięcej, aż 45 nielegalnych wysypisk zlikwidowano w mieście Lublinie (30% tego typu wysypisk w województwie).

Rys. 9. Zagospodarowanie zebranych odpadów komunalnych w województwie lubelskim w 2014 r.

Zagospodarowanie odpadów komunalnych

W 2014 r. w województwie lubelskim zagospodarowanie zmieszanych odpadów komunalnych przedstawiało się następująco: udział odpadów przeznaczonych do termicznego przekształcania wynosił 32,9%, recyklingu 1,9% oraz innych procesów przetwarzania (kompostowanie) 6,6 %. Natomiast na składowisko trafiło 58,6% odpadów, co spowodowane było ich złą jakością (np. zabrudzony i zamoczony papier).

Inaczej przedstawia się zagospodarowanie odpadów zebranych selektywnie, z których większość (68,7%) przeznaczono do recyklingu materiałowego oraz recyklingu organicznego (15,7%). Natomiast na składowisko trafiło 10,3% odpadów zebranych selektywnie.

Nadrzędnym celem gospodarki odpadami jest zwiększenie segregacji odpadów „u źródła,” w miejscu ich powstawania, co umożliwi osiągnięcie założonych poziomów recyklingu. Szczególnie ważnym zadaniem w systemie gospodarowania odpadami jest kształtowanie społecznej świadomości tego typu segregacji poprzez edukację.

Wnioski:

1. Ilość wytworzonych odpadów komunalnych przez mieszkańca województwa lubelskiego utrzymuje się na niższym poziomie w porównaniu z innymi województwami.
2. W 2014 r. zwiększył się udział odpadów zebranych selektywnie i wysegregowanych z frakcji suchej.
3. W województwie lubelskim występował niski poziom odzysku odpadów surowcowych.
4. Nadal prawie połowa zebranych odpadów trafiła na składowiska.
5. Pomimo wejścia w życie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach powstały nowe „dzikie” wysypiska śmieci.

Opracowanie:

Elżbieta Popiołek – Ośrodek Statystyki Gospodarki Mieszkaniowej i Komunalnej

Prosimy o podanie źródła przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego w Lublinie